

Res queda que ens recordi temps anteriors de la Casa. És trist pensar que d'aquest concret Ramon Falgar, a 1466, la tradició viscuda és quasi totalment callada fins quatre-cents anys més tard, a la segona meitat del segle passat, malgrat continua avui el cognom Falgà de l'actual propietari.

De quan hi seria, abans del 1466, la Casa, en aquesta vall rica i poblada ja pels ibers, i els romans? Quins deuen ésser els primers fonaments? ! aquests 400 anys de silenci, de res, però que serien de treball continuat. Casa Falgà no és casa d'escuts ni nobleses, però tampoc fou una miserable casa de pagès. Molt més prop del primer que del segon. El lloc és ric, les construccions ho diuen, la sala és de les originalment acabades que coneix la meua poca experiència.

D'aquestes centúries silencioses poc deixa la tradició. Del que pot endevinar-se en parlar amb algun vell del poble, és record d'oïr que la finca era molt més gran, que arribava fins l'Església, segurament l'església vella, del bosc de Can Brustenga. Potser això també justificaria els límits escairats en alguns punts, que poden fer pensar amb vendes, dots o segregacions d'herències.

Altre punt són les llegendes de tresors amagats. Hi ha qui encara diu que si tingués prou «cuartos» compraria Can Falgà i l'enderrocaria tot, fins trobar el tresor. Tresors, fantasmes, senyors i dèspotes. En la tradició això vol dir dues coses certes: antiguitat de la casa, abans de 1466, i que fou rica, sinó sempre, sí en alguna època.

Una llegenda, oïda de boca de dues persones del poble, que repeteixen dels seus pares, que l'oïrien... Diu que en temps passats, junt a la sinya i el dipòsit que tenien prop de la casa i del que regarien un tros allà mateix, hi havia un roure molt gran i vell i un gran canyar. Un dia s'hi va calar foc, i, textualment en les dues, «del roure en rajava or»... Foren unces? o algun ferragot? La veu del poble deia, ja llavors, que la casa era vella i rica...

Altra és la tradició de la Creu d'or, la creu que havia estat pagada, molts anys enrera, per les tres cases, Torras, Falgà i Granada, que presidia processons i grans aconteixements i devocions, i que desaparegué el segle passat, fet sempre poc explicat.

El nom Falgà corre pel poble, denotant la seva vivència. D'ací descendeix, entre altres que desconec, l'avi de Can Paiaigua (Tura i Falgà). També a Can Menció.

Però deixem ja aquestes coses; potser altre dia, més documentats, podrem tornar-hi. Ara devem venir a l'avui, i els actuals Falgà el viuen amb tota intensitat. En Fernando, vell i esgotat, l'esposa Concepció Morales, els fills Ferran i Jaume, les esposes Isabel i Margarida, i els néts, tres i dos respectivament, omplen la casa quines parets tanquen i guarden el ressò de tants anys.

La finca queda emplaçada al Sud del terme, llindant amb Lliçà d'Amunt per la Riera de Can Ros. Prop de la carretera, que la parteix, ben prop de l'antic camí que travessava el Rieral i que encara es conserva a trossos, esborrat pel desús i els anys. De molt temps, Can Falgà és la primera casa del terme que trobaria el vianant que, de la ciutat o la costa, es dirigís al nostre poble.

La tradició, oïda en diverses fonts, la té per una de les masies més antigues junt amb Torras i Granada (Tarragona). La casa no té grandeses, ni torres ni